

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ
Národní orgán pro koordinaci

Metodický pokyn k revizi operačních programů 2007 - 2013

Březen 2011

MINISTERSTVOPROMÍSTNÍROZVOJ

Odbor řízení a koordinace NSRR

Staroměstská náměstí 6

11015 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno NOK dne 30. dubna 2010, aktualizace 25. března 2011

OBSAH DOKUMENTU

A. ÚVOD	1
B. LEGISLATIVNÍ RÁMEC	1
C. VĚCNÝ RÁMEC REVIZÍ OP	4
D. KATEGORIZACE ZMĚN OPERAČNÍCH PROGRAMŮ	4
E. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUP ŘÍŠENÍ REVIZÍ OP	6
PODSTATNÁ ZMĚNA	7
NEPODSTATNÁ, RESP. TECHNICKÁ ZMĚNA	8
F. DOPORUČENÁ PODoba AVRHUNAREVIZI OPERAČNÍHO PROGRAMU	9
DOPORUČENÝ OBSAH A STRUKTURA ZDŮVODNĚNÍ REVIZE OP	10
G. ZKUŠENOSTI S REVIZEMI OPERAČNÍCH PROGRAMŮ	12
PŘÍKLADY REVIZÍ OPERAČNÍCH PROGRAMŮ A REAKCE EVROPSKÉ KOMISE	12

A. Úvod

Cílem Metodického pokynu k revizi operačních programů 2007 – 2013 (dále Metodický pokyn) je definovat základní východiska a postupy, kterými jsou řídicí orgány operačních programů ČR povinny dodržovat při přípravě a postupu schvalování revizí operačních programů. Metodický pokyn se vztahuje na všechny operační programy ČR Cíle 1 a 2 a na Operační program Přeshraniční spolupráce Česká republika–Polská republika (Cíl 3).

Národní orgán pro koordinaci (NOK) vydává tento aktualizovaný Metodický pokyn v návaznosti na komunikaci s Evropskou komisí (EK) a dosavadní zkušenosti s přípravou revizí některých operačních programů období 2007-2013.

Řídicí orgány jsou povinny řídit se tímto Metodickým pokynem a zohlednit postup při přípravě revizí OP definované tímto Metodickým pokynem ve svých interních dokumentech a postupech.

B. LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Problematika revizí operačních programů (OP) v programovém období 2007-2013 je vymezena v **čl. 33 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006** o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti (dále Nařízení 1083/2006).

Důvody pro změnu operačního programu

Vodst. 1 čl. 33 Nařízení 1083/2006 jsou **stanoveny čtyři možné případy**, kdy změna operačního programu může nastat:

- Typická pro změny OP **v důsledku významných socioekonomických změn** je například hospodářská krize a její dopady do ekonomiky. Také v případě neočekávaných přírodních katastrof jako jsou například povodně či zemětřesení mohou být OP revidovány a mohou reagovat na nové události a jejich důsledky.
- Stávající OP mohou být také revidovány s cílem ve větší míře nebo odlišným způsobem zohlednit **významné změny priorit Společenství, celostátních nebo regionálních priorit**. Příkladem takové revize OP může být změna reagující na vznik nové celoevropské strategie jako je například Lisabonská strategie.
- Revize OP může být zahájena s **ohledem na hodnocení** podle čl. 48 odst. 3 Nařízení 1083/2006. Tento případ může nastat, pokud řídicí orgány identifikují v rámci průběžného vyhodnocování realizace OP významný odklon od původně stanovených cílů. Výrazný odklon pak ve většině případů poukazuje na reálné či nesprávně stanovené cíle OP, a tudíž vede k jeho revizi.
- Poslední možnost revize OP je **v případě obtíží při jeho provádění** (např. nedostatečný zájem žadatelů o některé podporované aktivity, nerealizace větších strategických projektů, neefektivně nastavená implementační struktura).

Každá změna OP musí být schválena v souladu s čl. 33 Nařízení 1083/2006, a to na základě jednoho nebo více výše uvedených důvodů (písm. a)-d)). Výjimkou je změna vindikativním seznamu velkých projektů. Ve smyslu přílohy č. XVIII (bod 5) nařízení Komise (ES) 1828/2006 platí, že o každé změně vindikativním seznamu velkých projektů postačí informovat orgány EK prostřednictvím informace ve Výroční zprávě o provádění operačního programu resp. v Závěrečné zprávě o provádění operačního programu, obsahující z důvodnění, pro kterou změna došlo.

Postup přípravy a schvalování revize operačního programu

Návrh na změnu OP může podat řídicí orgán nebo orgány EK (se souhlasem členského státu), což je upraveno v odst. 1 čl. 33 Nařízení 1083/2006. Významnou roli v procesu změny OP zastává **monitorovací výbor OP**, který může dle čl. 65 písm. f) Nařízení 1083/2006 **navrhnout** jakoukoli revizi OP, která by mohla přispět k dosažení cílů OP, potažmo cílů Národního strategického referenčního rámce (NSRR). Dále z čl. 65 písm. g) Nařízení 1083/2006 vyplývá, že **monitorovací výbor příslušného OP posuzuje a schvaluje veškeré návrhy na změnu obsahu rozhodnutí EK, tedy návrh na revizi OP.**

Na základě čl. 48 odst. 3 Nařízení 1083/2006 **musí každá změna OP vycházet a korespondovat s výsledky provedeného hodnocení OP nebo analýz**. Rozsah takového hodnocení pak musí odpovídat závažnosti a rozsahu plánované revize OP. Výsledky hodnocení nebo analýz se zasílají/předkládají monitorovacímu výboru OP a EK.

Na základě čl. 3 odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Směrnice 2001/42/ES) vyžaduje změna OP posouzení vlivů na životní prostředí pouze tehdy, stanoví-li členské státy, že navrhovaná změna OP může mít významný vliv na životní prostředí.

Podle § 21 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon č. 100/2001) je Ministerstvo životního prostředí ústředním správním úřadem v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí. Dále Ministerstvo životního prostředí zajišťuje posuzování koncepcí v případech, kdy dotčené území tvoří celé území kraje nebo zasahuje na území více krajů nebo pokud dotčené území tvoří území celého státu. To znamená, že Ministerstvo životního prostředí zajišťuje proces posuzování pro všechny změny OP.

Ministerstvo životního prostředí vydá své vyjádření, zda je nutné provést screening SEA či nikoli, nejpozději do **30 kalendářních dnů** ode dne obdržení žádosti od řídicího orgánu OP.

V programovém období 2007 - 2013 podle odst. 2 čl. 33 Nařízení 1083/2006 rozhodne EK o žádostech o revizi OP bez zbytečného odkladu, avšak **nejpozději do tří měsíců od formálního podání žádosti členským státem**, tj. od datu vložení žádosti o revizi OP do systému uSFC 2007¹.

¹ tj. od data uvedeného v Potvrzení o přijetí uSFC 2007.

V současném programovém období 2007–2013 **změna OP nevyžaduje revizi rozhodnutí EK k NSRR** podle čl. 28 odst. 3 Nařízení 1083/2006.

Způsobilost výdajů

Na základě čl. 56 odst. 3 Nařízení 1083/2006, pokud se v okamžiku revize OP podle čl. 33 Nařízení 1083/2006 doplní nová kategorie výdajů podle přílohy II části A tabulky 1 nařízení Komise (ES) 1828/2006, jsou všechny výdaje spadající pod tuto kategorii způsobilé ode dne podání žádosti o revizi operačního programu EK. V ostatních případech (např. nová podporovaná aktivita zařazená do již existující kategorie, nový typ příjemce) jsou výdaje způsobilé ode dne předložení operačního programu EK dne 1. ledna 2007, podle toho, co nastalod říve.

Nepřevoditelnost zdrojů

Na základě čl. 22 Nařízení 1083/2006 není možné měnit celkové roční částky uvedené ve finanční tabulce v NSRR na daný cíl (Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce) a fond (Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti). Přesun prostředků mezi více cílovou prioritní osou a jednocílovými prioritními osami v rámci jednoho OP je tedy možný pouze za předpokladu, že nedojde ke změně celkové částky pro daný cíl a roční alokace stanovené v NSRR a bude zachován poměr vyšší alokací na jednotlivé cíle (prorata).

Změny ve finančních alokacích na jednotlivé OP

Revize týkající se přesunu prostředků mezi více OP vázané na stejný roční závazek musí být předloženy řídicím orgánem a schváleny EK do konce daného roku. Součet ročních alokací na OP dotčené vzájemným přesunem prostředků musí být před návrhem změny a poschválení změny stejný (viz čl. 75 Nařízení 1083/2006). Finanční změny v ročních závazcích v rámci celkového finančního plánu OP se mohou týkat výhradně aktuálního roku a následujících let. To znamená, že v roce 2011 mohou být provedeny změny v ročních závazcích 2011, 2012 a 2013. Finanční změny například v ročním závazku 2011 musí být schváleny EK do konce roku 2011, a to pro všechny OP dotčené přesunem finančních prostředků. Současně musí zůstat zachovány celkové částky na daný fond a cíl určené v NSRR a zachován poměr vyšší alokací na jednotlivé cíle (prorata).

Změna operačního programu nabývá účinnosti dnem oficiálního schválení Evropskou komisí .

C. VĚCNÝ RÁMEC REVIZÍ OP

Operační program je střednědobý strategický dokument, který byl sestaven na základě podrobné socioekonomické analýzy v době jeho vzniku. Řídící orgán OP je zodpovědný za naplnění strategie a cílů formulovaných OP. V průběhu programového období může dojít k situacím, kdy je ohroženo naplnění stanovených cílů OP případně dojde k takovým změnám v socioekonomických podmínkách, na které je žádoucí reagovat změnou v strategii OP a v stanovených cílech. V takových případech (bližší viz kapitola B) přistupuje řídicí orgán k návrhu odpovídajících změn v OP. Je třeba zdůraznit, že řídicí orgán by měl v první řadě vyčerpat všechny ostatní prostředky, kterými disponuje při řízení OP, teprve poté je vhodné přistoupit k návrhu na revizi OP. Tento návrh musí být podstatně nový a řídicí orgán musí vypracovat kvalitní zdůvodnění, pro črevizi OP doporučuje (bližší viz kapitola F). Návrh na revizi OP musí respektovat závěry analýz a evaluačních studií OP a informace prezentované ve Zprávách o realizaci OP a Výročních zprávách OP.

Návrh na revizi OP musí být především v souladu se strategickými cíli Národního strategického referenčního rámce, rovněž musí respektovat závěry Strategické zprávy ČR.

Každá navrhovaná změna OP musí být v souladu se strategickými cíli NSRR a musí respektovat závěry Strategické zprávy ČR.

D. KATEGORIZACE ZMĚN OPERAČNÍCH PROGRAMŮ

Z informací k problematice revizí OP přednesených zástupci EK na 31. zasedání COCOF, které se konalo dne 29. října 2009, vyplývá, že EK ustoupila od svého záměru vydat metodický pokyn, který by uváděl konkrétní kategorizaci změn OP a blíže specifikoval praktickou aplikaci čl. 33 Nařízení 1083/2006. Dle sdělení EK je možné rozlišovat změny dle míry urgencye – tj. na urgentní a neurgentní změny². Zařazení změny do určité kategorie bude vždy probíhat na základě individuálního posouzení změny EK. Rozhodující pro zhodnocení urgencye změny OP jsou pak finanční dopady, které tato změna vyvolá („financial consequence“) a její vliv na věcné cíle OP.

Na základě dosavadních praktických zkušeností byly pro účely posuzování revizí operačních programů NOK stanoveny dva základní typy změn OP:

1. **Podstatné změny** – jde o změny OP, které **zásadním způsobem ovlivňují cíle OP a které mají finanční dopad**. Zdůvodnění těchto změn **musí být v souladu s čl. 33 Nařízení 1083/2006**. Jde například o realokaci finančních prostředků mezi prioritními osami OP, při řízení nové kategorie způsobilých výdajů, rozšíření nebo při řízení nové podporované aktivity, při řízení nové

² Urgentní změny jsou definovány jako takové změny OP, které řídicí orgán OP považuje za nutné co nejrychleji v praxi aplikovat, a tudíž je potřeba je co nejdříve předložit EK ke schválení (zejména se bude jednat o finanční změny – například realokace mezi prioritními osami). Neurgentní změny jsou změny, jejichž schválení je možné odložit nadobu, kdy bude zapotřebí schválení většího množství změn (například změny v názvu indikátorů).

skupiny oprávněných příjemců, významné snížení cílové hodnoty indikátorů, významnější změny v implementační struktuře OP apod.

2. **Nepodstatné změny** – jde o změny OP, které **neovlivňují zásadním způsobem cíle OP a které nemají finanční dopad**. Z důvodnění těchto změn **musí být v souladu s čl. 33 Nařízení 1083/2006**, nejedná-li se o technické změny (viz dále v textu). Jde například o drobné změny v struktuře oprávněných příjemců, změny v indikátorové soustavě v důsledku změny Národního číselníku indikátorů, drobné změny implementační struktury OP (např. v důsledku provedené reorganizace ministerstva).

Specifickou skupinou nepodstatných změn jsou tzv. **technické změny** – jde o změny OP, které mají pouze technickou povahu, jako je například oprava formální chyby v textu OP, oprava kódu a názvu indikátoru dle Národního číselníku indikátorů, změna názvu organizační jednotky subjektu, který je součástí implementační struktury OP apod. Při řízení úvodňování **technických změn OP nemusí být prokázán soulad s čl. 33 Nařízení 1083/2006**.

Pro účely posuzování revizi operačního programu NOK a zvolení vhodného postupu při schvalování revizi operačního programu EK je proto **nejdůležitější úroveň čít podstatné změny** (podstatná, nepodstatná, resp. technická změna). Pokud řídicí orgán považuje plánovanou revizi OP za změnu ovlivňující cíle OP a/nebo změnu s finančním dopadem a plánuje revizi OP implementovat v co nejkratší době, je vhodné zaslat žádost o změnu OP k schválení EK okamžitě (postup dle kapitoly E). Naopak pokud se jedná o změnu, kterou řídicí orgán nepovažuje za nutnou v nejbližší době implementovat, nebo nijak významně nezasahuje do implementace OP, je možné žádat o revizi OP doložitaž nadobu, kdy bude zapotřebí schválení většího množství takových změn nebo změny podstatné (postup dle kapitoly E); tyto revize je možné implementovat v praxi i po schválení monitorovacím výborem OP.

Výše uvedené rozdělení změn tedy nic nemění na faktu, že **každá změna textu OP musí být schválena EK**. Rozdíl spočívá pouze v tom, že schválení nepodstatných, resp. technických změn OP může být odloženo až do další vhodný okamžik (viz kapitola E).

Každá navrhovaná změna OP bude posuzována samostatně v případě potřeby dle konkrétních souvislostí, které taková změna vyvolá nebo potenciálně bude moci vyvolat. Tyto souvislosti jsou v případě každého OP odlišné.

Tabulka č. 1 – Příklady revizí, které jsou v podstatných změnami OP

PODSTATNÁ REVIZE OP	MINIMÁLNÍ POŽADAVKY NA ŽÁDÁNÍ ÚVODNĚNÍ ZMĚNY	KDY JE MOŽNÉ CERTIFIKOVAT VÝDAJE ?
Změna ve výšce celkové a/nebo roční alokace operačního programu*	Hodnocení nebo analýza dle čl. 48.	Po schválení změny EK
Finanční realokace mezi prioritními osami v rámci operačního programu*		
Finanční realokace mezi oblastmi podpory, pokud jsou alokace na tuto úroveň uvedeny v operačním programu		

PODSTATNÁ REVIZE OP	MINIMÁLNÍ POŽADAVKY NA ZDŮVODNĚNÍ ZMĚN	KDY JEMOŽNÉ CERTIFIKOVAT VÝDAJE ?
Nový typ příjemce		
Nová podpora nové aktivity v prioritní ose/oblasti podpory		
Nová oblast podpory (rozšíření podporovaných aktivit v prioritní ose)		
Nová kategorie způsobilých výdajů		

* Jde o změny ve finanční tabulce OP, která je součástí každého Rozhodnutí EK schvalujícího příslušný OP. Ke změně výše roční a/nebo celkové alokace na daný operační program může dojít v souvislosti s realokací finančních prostředků mezi OP, nebo v souvislosti s přidělením dodatečných finančních prostředků na základě čl. 17 Meziinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtovém rámci a řízení finančního řízení.

E. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUP ŘÍŠČVALOVÁNÍ REVIZÍ OP

Řídící orgány jsou povinny předložit ke schválení každou změnu OP orgánům EK. Aby se předešlo nejednotným výkladům ze strany EK k návrhům změn OP, bude NOK konzultovat s řídicím orgánem navrhované změny, posoudí jejich závažnost a soulad s čl. 33 Nařízení 1083/2006, a to do 12 pracovních dnů od podání žádosti řídicím orgánem³. Je-li předložena návrhová revize OP pro účely vydání výše uvedeného stanoviska NOK nejednoznačný, může NOK požadovat dodatečné informace od řídicího orgánu k předloženému návrhu změny.

Základní principy říščvalování revizí OP

Národní orgán pro koordinaci na základě posouzení změny OP určí ve spolupráci s řídicím orgánem (případně po konzultaci s EK) nejvhodnější dobu pro zahájení oficiální procedury revize OP. Pokud řídicí orgán plánuje v krátkém časovém horizontu (např. v průběhu jednoho roku) více revizí OP, doporučuje se tyto revize spojit do jedné žádosti, která bude předložena EK ke schválení.

Platební a certifikační orgán bude certifikovat výdaje související s podstatnými změnami OP až poté, co dojde ke schválení předmětných podstatných změn ze strany EK v systému SFC 2007.

Řídící orgán tudíž nebude vkládat výdaje související s podstatnými změnami OP do souhrnných žádostí o platbu zasílaných na Platební a certifikační orgán až do doby, než dojde ke schválení předmětných podstatných změn ze strany EK v systému SFC 2007. Výdaje spojené s nepodstatnými změnami OP mohou být certifikovány ještě před schválením nepodstatných změn ze strany EK v systému SFC 2007.

V případě podstatných změn v implementační struktuře OP je pro certifikaci výdajů souvisejících s těmito změnami nutné schválení ze strany Auditního orgánu a EK.

Revize OP je zásadní krok v řízení OP a řídicí orgán by měl zabezpečit její řádné projednání na monitorovacím výboru OP. Lze předpokládat, že členové monitorovacího výboru OP budou

³ Dnem podání žádosti ŘO se rozumí den, kdy byla NOK doručena návrhová revize OP, a to prostřednictvím datových schránek nebo oficiálním dopisem. Dopis adresuje ŘO řediteli Odboru řízení a koordinace NSRR.

vyjadřovat návrhu na revizi OP své podmínky. **Pro schvalování dokumentů souvisejících s revizemi OP monitorovacím výborem OP proto není vhodná procedura per-rolam**, která neumožňuje efektivní diskuzi partnerů k dokumentům předloženým k schválení.

Evropská komise může po obdržení žádosti o revizi OP vyzvat řídicí orgán k doplnění dalších informací, podkladů nebo vypořádání připomínek kdykoliv průběhu útvarů schválení revize OP (tj. v průběhu tří měsíců od formálního podání žádosti členskými státy). Pokud EK vyzve řídicí orgán k doplnění informací, schvalovací procedura je tímto pozastavena.

Národní orgán pro koordinaci doporučuje, aby řídicí orgán nekládal do MSC2007 znovu všechny dokumenty původně zaslané EK, ale pouze vyjádření k podmínkám EK a programový dokument, pokud dochází v rámci vypořádání připomínek EK k jeho změně (finální česká verze).

Postup řízení schvalování revizí OP⁴

PODSTATNÁ ZMĚNA

Pokud řídicí orgán navrhuje podstatnou změnu OP a plánuje implementovat revizi OP v co nejkratší době, je vhodné zahájit bezodkladně oficiální proceduru schvalování revize operačního programu EK. V tomto případě řídicí orgán postupuje podle následujících kroků:

1. **Řídicí orgán zpracuje základní výstup úpravy provedené evaluace/analýzy návrhu revizi OP**, včetně detailního zdůvodnění (viz kapitola F).
2. Řídicí orgán bude konzultovat pracovní verzi návrhu na revizi OP s NOK (prostřednictvím emailu, osobních konzultací apod.).
3. Řídicí orgán zašle NOK finální verzi návrhu revizi OP k posouzení.
4. Řídicí orgán zpracuje návrh revizi OP v případě připomínek NOK.
5. **Řídicí orgán předloží návrh revizi OP k schválení členům monitorovacího výboru** (to znamená finální verzi návrhu na revizi OP, která bude následně zaslána prostřednictvím SFC2007 k schválení EK). **Pro další postup je nutné, aby byly změny monitorovacím výborem OP schváleny.**
6. Řídicí orgán zpracuje všechny změny do OP.
7. **Řídicí orgán zašle na Ministerstvo životního prostředí⁵ průvodní dopis (včetně operačního programu ve změnové verzi na CD/DVD) se žádostí o vyjádření, zda je nutné provést screening SEA. Pokud Ministerstvo životního prostředí ve svém vyjádření konstatuje, že je nutné provedení screeningu SEA ve smyslu Směrnice 2001/42/ES a zákona č. 100/2001, postupuje řídicí orgán OP dále podle zákona č. 100/2001.**
8. *V případě podstatných změn v implementační struktuře OP je pro certifikaci výdajů souvisejících s těmito změnami nutné stanovitisko Auditního orgánu.*
9. **Řídicí orgán vloží žádost o revizi OP do systému MSC 2007 do záložky „Program“** (blíže k podobě a řízení žádosti viz kapitola F).

⁴ Červeně vyznačené kroky jsou pro řídicí orgán závazné.

⁵ Ministerstvo životního prostředí, Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, Vršovická 65, 10000 Praha 10.

10. Žádost o revizi OP, která je vložena řídicím orgánem do MSC2007, autorizuje nejdiříve Platební certifikační orgán následně NOK.
11. Pokud je žádost o revizi OP autorizována Platebním a certifikačním orgánem⁶ a NOK, je zasílána pověřeným pracovníkem Odboru správy monitorovacího systému MMR do informačního systému SFC2007 (o tomto přenosu je vyhotoven doklad „Potvrzení opřijetí“).
12. Řídicí orgán informuje členy monitorovacího výboru o průběhu posuzování revizí operačního programu EK následně o jejím schválení EK.
13. Pokud EK schválí revizi OP, řídicí orgán zpracuje všechny změny do navazující dokumentace (prováděcí dokument, příručky, metodické pokyny apod.).
14. **Řídicí orgán zpracuje informaci schválené revizi OP do Výroční zprávy o provádění operačního programu⁷ a do Zprávy o realizaci operačního programu.**
15. **Řídicí orgán zabezpečí auditní stopu těchto změn (je nutné uchovat všechny oficiální dokumenty týkající se revize OP).**

NEPODSTATNÁ, RESP. TECHNICKÉ ZMĚNY

Uzměny, které zásadním způsobem neovlivní cíle OP, je možno formálně schválit změny EK **odložit** nadobu, kdy bude zapotřebí schválení většího množství drobných modifikací, případně bude nutné schválit podstatnou revizi OP. Doté doby je ovšem nutné:

1. Zpracovat návrh revizi OP, včetně detailního zdůvodnění (viz kapitola F).
2. Konzultovat pracovní návrh revizi OP s NOK (prostřednictvím emailu, osobních konzultací apod.).
3. Zaslat NOK finální verzi návrhu revizi OP k posouzení.
4. Zpracovat případné připomínky NOK do návrhu revizi OP.
5. **Předložit návrh revizi OP ke schválení členům monitorovacího výboru OP. Pro další postup je nutné, aby byly změny monitorovacím výborem OP schváleny.**
6. Informovat o nepodstatných, resp. technických změnách OP pověřené orgány EK (v případě řádného zasedání monitorovacího výboru postačí pro zajištění informovanosti EK, pokud zástupce EK obdržel podklady a zúčastnil se daného zasedání; v případě schvalování změn prostřednictvím procedury per rollam musí řídicí orgán zaslat EK pro informaci výsledek usnesení členů monitorovacího výboru).
7. Zpracovat všechny změny do programové dokumentace (operačního programu, prováděcího dokumentu, příruček apod.).
8. Realizovat provedenou změnu.
9. Do Zpráv o realizaci operačního programu řídicí orgán uvádí informace o revizích schválených monitorovacím výborem.
10. **Zabezpečit auditní stopu těchto změn (je nutné uchovat všechny oficiální dokumenty týkající se revize OP).**

⁶ Kontaktními osobami za Platební a certifikační orgán je: Jana.Mlynarova@mfcz.cz, Lucie.Plimlova@mfcz.cz a Michal.Suma@mfcz.cz

⁷ Pokud EK schválila revizi operačního programu například v roce 2010, bude informace o schválené revizi i operačního programu zahrnut do Výroční zprávy o provádění operačního programu za rok 2010 (kap. 2.4).

11. Předložit nepodstatné změny ke schválení EK jako součást společné žádosti o další (podstatné) revize OP – tj. řídicí orgán postupuje následně podle bodů 7 až 14 (viz výše kapitola Podstatná změna).

V návaznosti na vypořádání připomínek EK může dojít v průběhu schvalovací procedury revize OP k úpravě původního návrhu na změnu strategie revize OP. V takovém případě je nutné informovat monitorovací výbor o provedených úpravách a zajistit schválení finální verze OP monitorovacím výborem OP. V případě, že došlo k výraznému odklonu od původního návrhu revize, řídicí orgán posoudí, zda má mandát monitorovacího výboru pro provedení těchto změn, nebo zda je nutné celý administrativní proces opakovat.

V praxi mohou nastat případy, kdy **změna v jednom OP vyvolá/neboje vázána změna v jiném OP**. Nejedná se pouze o finanční realokace mezi OP, ale také například o změny v popisu nastavených mechanismů koordinace mezi OP, změny nastavení rozhraní podpory v některých tematických oblastech. Řídicí orgány jsou v těchto případech povinny zabezpečit koordinovaný postup provádění těchto změn, tzn. v přibližně stejném časovém okamžiku předložit návrh na revizi operačního programu EK. Evropská komise bude schvalovat revizi OP, která je vázána na úpravu jiného OP až v okamžiku, kdy bude tato revize schválena všemi zúčastněnými monitorovacími výbory OP. Je tedy bezpředmětné podat žádost o takovou revizi do EK v případě, že návazný OP dosud neschválil tuto revizi a své monitorovací výbory.

F. DOPORUČENÁ PODoba NÁVRHU NAREVIZI OPERAČNÍHO PROGRAMU

Žádost o revizi OP, kterou řídicí orgán v souladu s čl. 33 Nařízení 1083/2006 podává do EK, nemá ze strany EK standardizovanou formu, ani nejsou jasné specifikované požadavky EK na obsah těchto dokumentů.

Nazákladě dosavadních zkušeností z reakcí EK na již předložené žádosti o revizi některých OP však považuje NOK za účelné částečně harmonizovat podobu dokumentů vztahujících se k revizím, které jednotlivé řídicí orgány do EK zasílají. Harmonizovaný postup řídicích orgánů usnadní orientaci EK v předkládaných dokumentech, což může přispět k rychlému schválení revizí ze strany EK.

Národní orgán pro koordinaci proto doporučuje řídicí orgánům, aby současně s žádostí o revizi OP zaslaly do EK prostřednictvím systému MSC2007 následující dokumenty:

- **průvodní dopis** (žádost) v anglickém jazyce – adresát: ředitel české jednotky Generálního ředitelství pro regionální politiku Evropské komise⁸,
- **zdůvodnění návrhu revizi OP** (viz doporučená struktura v tabulce č.2) v českém jazyce,
- **vyjádření Ministerstva životního prostředí z hlediska procesu posuzování vlivů změn OP na životní prostředí**:

⁸ Mr Jack Engwegen, European Commission, DG Regional Policy - Czech Republic, B - 1049 Brussels; BELGIUM

- a) že vsouvislosti s navrhovanou revizí OP není nutné provedení screeningu SEA (tj. revizi OP není nutné podrobit procesu SEA dle zákona č. 100/2001),
 - b) v případě, kdy je nutné provést screening, doložit závěr zjištění o stavu řízení suvením, že revizi OP není nutné posuzovat podle zákona č. 100/2001, nebo
 - c) v případě, kdy je nutné revizi OP posoudit podle zákona č. 100/2001, doložit stanovisko SEA,
- **operační program se zpracovanými změnami**, které budou vhodným způsobem označeny (česká verze),
 - **operační program** (česká čistá verze),
 - případně přílohy, je-li to relevantní (např. kopie usnesení nebo zápisu z monitorovacího výboru, kterým byl návrh na revizi OP schválen, evaluační studie, analýzy, strategie) v českém jazyce.

DOPORUČENÝ OBSAH A STRUKTURA ZD ŮVODNĚNÍ REVIZE OP

Na základě dosavadních zkušeností NOK doporučuje, aby řídicí orgány zaměřily pozornost zejména na zpracování **kvalitního a jednoznačného zdůvodnění navrhovaných změn OP**. Je nutné dbát na **logickou provázanost** tohoto zdůvodnění s informacemi uvedenými v příložených podpůrných dokumentech žádosti (např. evaluační zprávy) a také **s informacemi prezentovanými v podobě různých zpráv na zasedáních monitorovacích výborů** (Zprávy o realizaci OP, Výroční zprávy OP, evaluační zprávy adalší), výročních zasedáních EK a podobně.

Navrhované změny musí být v souladu se strategickými cíli Národního strategického referenčního rámce a rovněž nesmí být v rozporu s závěry Strategické zprávy ČR.

Následující tabulka č. 2 představuje doporučený obsah a strukturu pro zpracování zdůvodnění navrhovaných revizí OP.

Tabulka č.2 – Doporučený obsah a struktura předkládaného zdůvodnění revize OP

HLAVNÍ BODY	POPIS
1. Identifikace čl. 33 odst. 1 písm. a) - d) Nařízení 1083/2006	Na úvod každé změny řídicí orgán uvede, na základě jakého bodu čl. 33 Nařízení 1083/2006 je revize OP navrhována. <i>Např.: Předkládané změny jsou v souladu s čl. 33 Nařízení 1083/2006, konkrétně s odst. 1, písm. d), v důsledku obtíží při provádění operačního programu“.</i>
2. Popis změny OP	Řídicí orgán jasně a stručně popíše, v čem navrhovaná změna spočívá (např. realokace finančních prostředků, rozšíření podporovaných aktivit, změna podmínky podpory, nová skupina příjemců). Řídicí orgán uvede datum schválení změny OP na monitorovacím výboru OP.

G. ZKUŠENOSTIS REVIZEMI OPERAČNÍCH PROGRAMŮ

Tato kapitola obsahuje příklady navrhovaných revizí OP a obdržených reakcí EKV v rámci vyjednávání těchto revizí. Smyslem této kapitoly je poskytnout inspiraci řídicím orgánům a určitě vodítka pro tvorbu návrhů revizí OP.

PŘÍKLADY REVIZI OPERAČNÍCH PROGRAMŮ A REAKCE EVROPSKÉ KOMISE

Operační program:	OP Podnikání a inovace
Cíl:	Konvergence
Kategorie změn:	Podstatná změna
Typ revize:	Realokace mezi prioritními osami
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 odst. 1 písm. a) Nařízení 1083/2006 „ <i>vd úsledku významných socioekonomických změn</i> “ – hospodářská krize
Výtah z argumentace:	„Při návrzích na realokaci OP PI vycházel řídicí orgán z propočtů akvantiřovaných odhadů absorpční kapacity OP PI podpořených několika externími evaluačními projekty (jako například Dopady finanční krize na udržitelnost projektů financovaných ze strukturálních fondů, Studie možností implementace finančních nástrojů Jeremie, Analýza možností rozšíření absorpční kapacity programů, které využívají finanční nástroje, Význam podpory investic ve prospěch malých a středních podniků v období hospodářské recese, Hodnocení absorpční kapacity OP PI ve vztahu k cílovým skupinám).“
Reakce Evropské komise:	Jaká konkrétní zjištění vedou řídicí orgán k realokaci finančních prostředků mezi prioritními osami? Jak navrhovaná realokace přispěje ke zmírnění dopadů hospodářské krize?
Doporučení NOK:	Argumentace revize operačního programu by měla být vždy podpořena provedenou evaluační analýzou nebo studií . Pokud se řídicí orgán v argumentaci opírá o výsledky určitě analýzy, je vhodné uvést v textu konkrétní výstupy či závěry analýzy, nikoli jen obecné prohlášení.

Operační program:	OP Podnikání a inovace
Cíl:	Konvergence
Kategorie změn:	Podstatná změna
Typ revize:	Realokace mezi prioritními osami
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 odst. 1 písm. a) Nařízení 1083/2006 „ <i>vd úsledku významných socioekonomických změn</i> “ – hospodářská krize
Výtah z argumentace:	„Řídicí orgán OP PI velmi pečlivě mapuje zájem podnikatelské

Operační program:	OP Podnikání a inovace
	veřejnosti o konkrétní programy podpory, což pokládá za velmi důležitou. V tomto smyslu jasňou řídící orgány vycházet maximálně vstříc podnikatelům a navýšit alokaci u těchto programů podpory, u kterých se prostřednictvím podaných registračních žádostí projevuje nejvyšší poptávka po podpoře.“
Reakce Evropské komise:	<p>Uskutečnil řídící orgán speciální komunikační kampaň zaměřenou na programy, o kterých se strany žadatelů takovouto zájem?</p> <p>Jaká opatření činil řídící orgán pro zvýšení absorpční kapacity u programů, kde není poptávka po podpoře tak vysoká?</p> <p>Realokaci finančních prostředků není možné založit pouze na faktu, že v jiných oblastech podpory OP je poptávka podotací vyšší.</p>
Doporučení NOK:	<p>Pokud je návrh relokace v rámci operačního programu založen na tom, že v některých oblastech podpory není zájem o dotaci ze strany žadatelů velký, je vhodné uvést:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v čem spočívají příčiny nezájmu o dotaci a jak k tomu došlo zjištění řídícího orgánu, - jaká opatření řídící orgán provedl k posílení absorpční kapacity v oblasti podpory, z kterých navrhuje prostředky relokovat, - jak hodnotí účinnost těchto opatření, - proč navrhuje relokovat mezi prioritními osami a nevyužívá možnost flexibilní relokace v rámci prioritní osy.

Operační program:	ROP Střední Morava
Cíl:	Konvergence
Kategorie změn:	Podstatná změna
Typ revize:	Realokace mezi prioritními osami (zvýšení alokace na oblast cestovního ruchu)
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 odst. 1 písm. a) Nařízení 1083/2006 „v důsledku významných socioekonomických změn“ – hospodářská krize
Výňatek z argumentace:	„Důvodem pro řešení finančních zdrojů ve prospěch této prioritní osy je posílení konkurenceschopnosti podnikatelských aktivit právě v tomto období, kdy pouze konkurenceschopné podnikatelské subjekty a jejich služby budou schopny připravit a realizovat další rozvojové záměry“.
Reakce Evropské komise:	Jak navrhované zvýšení finančních prostředků v prioritní ose zaměřené na cestovní ruch posílí konkurenceschopnost cestovního

Operační program:	ROP St řední Morava
	ruchua efektivnost celého opera čního programu?
Doporučení NOK:	Argumentace pro revizi OP by měla být vždy konkrétní . Obecná tvrzení bezp řesvědčivých argument ů vždy vyvolávají další otázky.

Operační program:	ROP St řední Morava
Cíl:	Konvergence
Kategorie zm ěn:	Podstatná zm ěna
Typ revize:	Realokace mezi prioritními osami (snížení alokace na oblast podpory 1.1)
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 odst. 1 písm. a) Na řízení 1083/2006 „ <i>vd ůsledku významných socioekonomických zm ěn</i> “ – hospodá řská krize
Výtah argumentace:	Ad. vliv zm ěny na napln ění indikátor ů oblasti podpory 1.1, ve které řídící orgán navrhuje snížení alokace: „ROP St řední Morava vrámci oblasti podpory 1.1 Regionální dopravní infrastruktura se zam ěňuje p ředevším na projekty, kde je kladen d ůraz na zm ěnu nevyhovujícího trasování, zvyšování kapacity komunikací a odstra ňování rizikových míst silni ční sítě v čteně realizace opat ření snižujících negativní dopady na životní prostředí. K této oblasti podpory se vztahuje monitorovací indikátor „Délka nových silnic II. a III. třídy“, který je pln ěn na 7,3% a jeho napln ění budou zam ěřeny nov ě vyhlašované výzvy a navrhovaná změna finan ční alokace nemá vliv na napln ění monitorovacích indikátor ů v oblasti podpory 1.1.“
Reakce Evropské komise:	Jak řídící orgán zajistí, že indikátor „Délka nových sil nic II. a III. třídy“ bude napln ěn navzdory snížení alokace na oblast podpory 1.1 a budou zachovány cíle opera čního programu v této oblasti?
Doporučení NOK:	Pokud řídící orgán plánuje realokaci finan čních prost ředků mezi prioritními osami, musí vždy uvést, jak jsou v sou časné době naplňovány cílové hodnoty indikátor ů u p řislušné prioritní osy/oblasti podpory a zda bude mít realokace vliv na pln ění cílových hodnot indikátor ů. Argumentaci je vždy vhodné podpo řit konkrétními údaji (např. kolik finan čních prost ředků zbývá v dané oblasti podpory, plánovaný harmonogram výzev pro tuto oblast podpory , p ředpoklad pln ění indikátor ů na základ ě dosavadních zkušeností s vyhlášenými výzvami/informací o absorp ční kapacit ě v oblasti podpory).

Operační program:	OP Výzkum a vývoj pro inovace
Cíl:	Konvergence
Typ revize:	Změna implementační struktury
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 Nařízení 1083/2006
Výtah z argumentace:	Řídící orgán v rámci revize OP VaVpI navrhuje změnu definice administrativních činností odboru CERA v rámci organizační struktury Sekce řízení operačních programů MŠMT a rozdělení agendy implementace a koordinovaných činností v rámci Odboru řízení OP VaVpI. Navrhované rozdělení činností v rámci Odboru řízení OP VaVpI zajišťující řízení programu, je efektivní a výkonné.
Reakce Evropské komise:	Evropská komise požádala řídicí orgán o stanovisko Auditního orgánu k navrhované změně implementační struktury OP VaVpI.
Doporučení NOK:	Pokud dojde ke změně implementační struktury a administrativních činností (kompetencí) subjektů zapojených do implementace operačního programu, je potřeba si vyžádat stanovisko Auditního orgánu k této navrhované změně.

Operační program:	ROP Střední Čechy
Cíl:	Konvergence
Typ revize:	Realokace mezi prioritními osami
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 odst. 1 písm. b) Nařízení 1083/2006 „ <i>vd úsledku významné změny regionálních priorit</i> “
Výtah z argumentace:	<p>Řídící orgán v rámci revize ROP Střední Čechy navrhoval přesun části alokací z 2. prioritní osy „Cestovní ruch“ do 3. prioritní osy „Integrovaný rozvoj území“:</p> <p>„Nutno zdůraznit, že dle úvodu pro přesun finančních prostředků z Prioritní osy 2 do Prioritní osy 3 není primární snaha Středočeského kraje o omezení výše podpory směřující do oblasti cestovního ruchu, nicméně v situaci omezených finančních prostředků má podpora v oblasti školství, zdravotnictví či sociální oblasti značně vyšší prioritu.“</p> <p>„V návaznosti na nastalé socioekonomické změny došlo ke změnám strategie a priorit Středočeského kraje. Tyto změny jsou podchyceny v dokumentu „Situáční trendové analýze v oblasti cestovního ruchu, školství, zdravotnictví, sociální péče a dopravní obslužnosti ve Středočeském kraji“ a ROP Střední Čechy na ně musel rovněž zareagovat.“</p>
Reakce Evropské komise:	Navrhovaná úprava programového dokumentu nevychází ze strategie

Operační program:	ROP Střední Čechy
	<p>ROP Střední Čechy není v souladu se závěry Strategické zprávy. Primárním cílem Kohezní politiky je podpora růstu, zaměstnanosti a konkurenceschopnosti v členských státech v souladu s Lisabonskou strategií. Přesun prostředků do sociální oblasti a infrastruktury pro rozvoj zdravotnictví není plně v souladu s cíli Kohezní politiky.</p>
Doporučení NOK:	<p>Pokud jsou revize programových dokumentů navrhovány v návaznosti na změnu regionálních nebo celostátních priorit, je nutné, aby byly změny v prioritách/strategii kraje nebo ČR promítnuty primárně do strategických rozvojových dokumentů, na které daná změna navazuje.</p> <p>V zdůvodnění navrhované revize OP je nutné prokázat, že změna má vliv na zvýšení konkurenceschopnosti regionu či ČR a je v souladu s Lisabonskou strategií.</p>